СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В ПАЛІАТИВНІЙ, ХОСПІСНІЙ ДОПОМОЗІ ТА В ГЕРОНТОЛОГІЇ ТА ГЕРІАРТРІЇ»

Спеціальність: **І 5 «Медсестринство»**
Освітньо-професійна програма: **«Сестринська справа»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 17**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський) рівень**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **ІІ**
Семестр(и): **4**
Тип освітнього компонента **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: **ОК 3, ОК 5, ОК 6, ОК 9, ОК 10, ОК 11, ОК 12, ОК 13, ОК 15, ОК 15, ОК 18, ОК 19, ОК 20, ОК 24, ОК 26**

Кафедра/підрозділ: кафедра пропедевтики внутрішньої медицини, медсестринства та біоетики пр. Аерокосмічний, 137. Комунальне некомерційне підприємство «Міська клінічна лікарня № 13» Харківської міської ради, вул. Тринклера 3, Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня».

Керівник освітнього компонента: проф. **Ащеулова Тетяна Вадимівна,**
email: tv.ashcheulova@knmu.edu.ua
проф. **Єрьоменко Галина Володимирівна**
email: hv.yeromenko@knmu.edu.ua
доц. **Смирнова Вікторія Іванівна**
email: vi.smirnova@knmu.edu.ua
доц. **Кисиленко Катерина Володимирівна**
email: kv.kysylenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2666

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Організація та проведення медсестринського процесу у паліативній, хоспісній допомозі та в геронтології і геріатрії» спрямований на формування у здобувачів освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо організації та реалізації медсестринського процесу під час надання паліативної та хоспісної допомоги, а також медсестринського догляду за пацієнтами похилого та старечого віку. Під час вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти опановують принципи комплексного оцінювання потреб пацієнтів, контролю болю та інших симптомів, організації догляду, психологічної підтримки пацієнтів і членів їхніх родин, міжпрофесійної взаємодії, дотримання етичних засад паліативної допомоги та особливостей медсестринської діяльності в геронтології та геріатрії відповідно до сучасних стандартів охорони здоров'я.

МЕТА КУРСУ «Організація та проведення медсестринського процесу у паліативній, хоспісній допомозі та в геронтології і геріартрії» є підготовка конкурентоспроможного, висококваліфікованого, компетентного фахівця для сучасного ринку праці, здатного розв'язувати будь які задачі практичного характеру у медсестринстві із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН 1-7, 11-13, 16

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (6 год.):

1. Поняття паліативної медицини. Історія розвитку. Філософія паліативної медицини. Паліативна допомога як крок до цивілізованого суспільства.

2. Структура, види паліативної допомоги. Психологічні, соціальні і моральні аспекти паліативної медицини. Деонтологія. Етика. Особливості надання паліативної допомоги.

3. Типові клінічні симптоми в паліативній та хоспісній медицині. Лікарські засоби ад'ювантної дії в паліативній медицині. Роль та функції медичної сестри в термінальний період життя: елементи медичної танатології.

Перелік тем практичних /лабораторних занять/ семінарів (16 год.):

1. Психологічні, соціальні і моральні аспекти паліативної медицини. Мистецтво спілкування.

2. Оцінка функціонального стану важкохворого. Спостереження за важкохворими і агонізуючими пацієнтами.

3. Закономірності розвитку та перебігу хронічних невиліковних хвороб, концепція якості життя.

4. Типові клінічні симптоми в паліативній та хоспісній медицині. Лікарські засоби ад'ювантної дії в паліативній медицині.

5. Психологічні та психотерапевтичні аспекти паліативної та хоспісної медицини.

6. Паліативна онкологія. Надання паліативної та хоспісної допомоги пацієнтам із злоякісними новоутвореннями, хворим на ВІЛ/СНІД та туберкульоз.

7. Особливості надання паліативної допомоги пацієнтам літнього віку.

8. Роль та функції медичної сестри в термінальний період життя: елементи медичної танатології. Диф. залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (98 год.)

1. Організація паліативної та хоспісної допомоги в Україні.
2. Основні принципи та сучасні підходи до паліативної медицини.
3. Організація медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.
4. Особливості паліативної допомоги пацієнтам похилого та старечого віку.
5. Організація паліативної допомоги пацієнтам з онкологічними та неонкологічними захворюваннями.
6. Медсестринський догляд за пацієнтами з деменцією та іншими когнітивними порушеннями.
7. Оцінювання, діагностика та лікування хронічного больового синдрому.
8. Контроль основних симптомів у паліативній медицині (біль, задишка, нудота, порушення травлення, неврологічні симптоми).
9. Психологічна підтримка пацієнтів, які потребують паліативної допомоги.
10. Психологічна підтримка членів родини та супровід у період втрати.
11. Духовні, соціальні та етичні аспекти паліативної допомоги.
12. Реабілітація пацієнтів у паліативній медицині.
13. Особливості догляду за пацієнтами у фінальному періоді життя.
14. Мультидисциплінарний підхід та роль медичної сестри в команді паліативної допомоги.
15. Організація паліативної допомоги в амбулаторних, стаціонарних та домашніх умовах.
16. Групи підтримки та медико-соціальна допомога пацієнтам і їхнім родинам.
17. Біоетичні та правові аспекти паліативної допомоги. Евтаназія.
18. Профілактика професійного вигорання та емоційного виснаження медичних працівників.
19. Інфекційний контроль і безпечне лікарняне середовище в паліативній допомозі.
20. Медична етика, деонтологія та професійне спілкування в паліативній та хоспісній допомозі.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: *офлайн/онлайн, за розкладом кафедри чи за попередньою реєстрацією, з вказанням способу реєстрації.*

Методи навчання:
- проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда.
- дискусії,
- доповіді студентів,
- моделювання проблемних ситуацій,
- вирішення ситуаційних та практичних завдань,
- самостійна робота здобувачів освіти з інформаційними джерелами.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10). Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачеві тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Підсумковий контроль. Форма підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни «Організація та проведення медсестринського процесу у паліативній, хоспісній допомозі та в геронтології і геріатрії» – диференційований залік. Проводиться по завершенню вивчення блоку відповідних тем на останньому занятті. До диференційованого заліку допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну начальну діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну. Диференційований залік передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій молодшого медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за **ПНД, ІЗ** та **диференційованого заліку** від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно». Одержана здобувачем кількість балів з освітнього компоненту далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS ("A", "B", "C", "D", "E") та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно»).

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити

запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні на лекцію або практичне заняття більше ніж на 5 хвилин здобувач(ка) освіти можете бути не допущений(на) до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бездітко Т. В., Єрьоменко Г. В., Піонова О. М., та ін. Паліативна та хоспісна допомога в медсестринстві : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти за спец. «Медсестринство» другого (магістерського) рівня / Харків : ХНМУ, 2025. 164 с.
2. Тарасюк В. С., Кучанська Г. Б. Паліативно-хоспісна допомога : навчальний посібник. 2-ге вид., стер. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 328 с.
3. Marrelli T. M. Hospice & Palliative Care Handbook: Quality, Compliance, and Reimbursement. 4th ed. Indianapolis : Sigma Theta Tau International, 2023. 326 p.
4. MacLeod R. D., Van den Block L. (eds.). Textbook of Palliative Care. 2nd ed. Cham : Springer Nature, 2024.
5. Abel J., Kellehear A. (eds.). Oxford Textbook of Public Health Palliative Care. Oxford : Oxford University Press, 2022.

Зав. кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, медсестринства та біоетики

ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО

УКРАЇНА 22, м.Харків, проспект Науки, 4 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

проф. Тетяна АЩЕУЛОВА